

تأملی در نتیجه قرعه‌کشی جام جهانی ۲۰۲۲ و نکته‌های آن

طر حواره سیاسی یک رویداد ورزشی

علی کاکادز فولی

دکترای جامعه‌شناسی سیاسی

قرعه‌کشی مرحله نهایی جام جهانی ۲۰۲۲ قطر بالاخره پس از ماه‌ها رقابت تیم‌های فوتبال کشورهای جهان با یکدیگر در روز جمعه دوازدهم فروردین ماه برگزار شد که در نتیجه آن تیم ملی فوتبال ایران به‌عنوان سومین تیم گروه B با تیم‌های آمریکا و انگلیس در یک گروه قرار گرفت که البته برنده پلی آف اروپا (از میان تیم‌های ولز، اسکاتلند و اوکراین) نیز به آنها اضافه خواهد شد. این اتفاق اگرچه در نگاه اول اتفاقی ورزشی است، اما به‌دلیل پیشینه روابط میان سه کشور ایران، آمریکا و انگلیس از نظر سیاسی نیز در رسانه‌ها نمود داشته و مورد توجه بخش‌هایی از جامعه قرار گرفته است. اگرچه برخی سعی دارند که ورزش را از سیاست جدا بدانند و تفاسیر مختلفی نیز می‌توان برای این نوع نگاه در نظر گرفت، اما نتیجه قرعه‌کشی اخیر نشان داد که هنوز هم نمی‌توان اتفاقات ورزشی را از رویدادهای عالم سیاست به کلی جدا دانست. نه تنها کاربران ایرانی به این موضوع واکنش نشان داده‌اند و با پیش‌فرض‌های سیاسی با این سوژه مواجه شده‌اند، بلکه حتی رسانه‌های خارجی نیز از این نوع نگاه تأثیر پذیرفته‌اند؛ روزنامه انگلیسی گاردین در واکنش به این اتفاق، این گروه را گروه دیپلماسی نامیده و گری نویل مدافع سابق تیم ملی انگلیس با اشاره به روابط سیاسی دولت‌های سه کشور و چالش‌های میان آنها، بازی‌ها را هیجان انگیز دانسته است. بنیاد روجه‌باشد و ذهن در نتیجه این اتفاق ورزشی، زمینه را برای تأمل در

در آمدی بر عادی‌سازی روابط سران برخی کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی

تسری ناامنی به کشورهای حاشیه خلیج فارس

مصطفی عیوضی

دبیر سرویس سیاسی

آیت‌الله مهدی آصفی، نماینده فقید رهبر انقلاب

در عراق در مقاله‌ای که در کتاب «جهان اسلام و

چالش‌های معاصر»، جمع‌آوری شده است، بیان می‌کند که سه چالش مهم و اصلی جهان اسلام را در عصر کنونی تهدید می‌کند: اشغال، تروریسم – افراطی‌گری و جهانی‌شدن. بنا بر همین دسته‌بندی، وی دو چالش «اشغال» و «جهانی‌شدن» را دو چالش بیرونی و تحمیلی می‌داند و چالش «تروریسم» و افراطی‌گری دینی» نظیر آنچه وهابیت به آن دامن می‌زند و پرورش می‌دهد نیز اگرچه بخشی از آن را متأثر از مؤلفه‌های خارجی عنوان می‌کند اما به عنوان یک چالش درونی می‌شمارد.

با همین سیاق، می‌توان گفت که در مورد چالش «اشغال»، در وهله اول اشغال سرزمین مقدس فلسطین و بیت‌المقدس به عنوان قبله اول مسلمین و در مراحل بعدی، اشغال خاک کشورهای مسلمان افغانستان از سوی آمریکا و ناتو و همچنین درگیری میان مناطق مسلمان‌نشین در برخی کشورهای غیرمسلمان و… به عنوان یکی از اصلی‌ترین چالش‌های جهان اسلام مطرح می‌گردد. از سوی دیگر «جهانی‌شدن»، استقلال دولت‌ها و به تبع آن ملت‌های مسلمان را نیز به نوعی تهدید می‌کند؛ در کنار این دو، تأسیس، نفوذ، هدایت و پیش‌بینایی گروه‌های افراطی یا تروریستی به ظاهر مسلمان نظیر داعش از سوی رژیم آمریکا همواره ابزاری برای پیشبرد اهداف استکبار درون جهان اسلام بوده است.

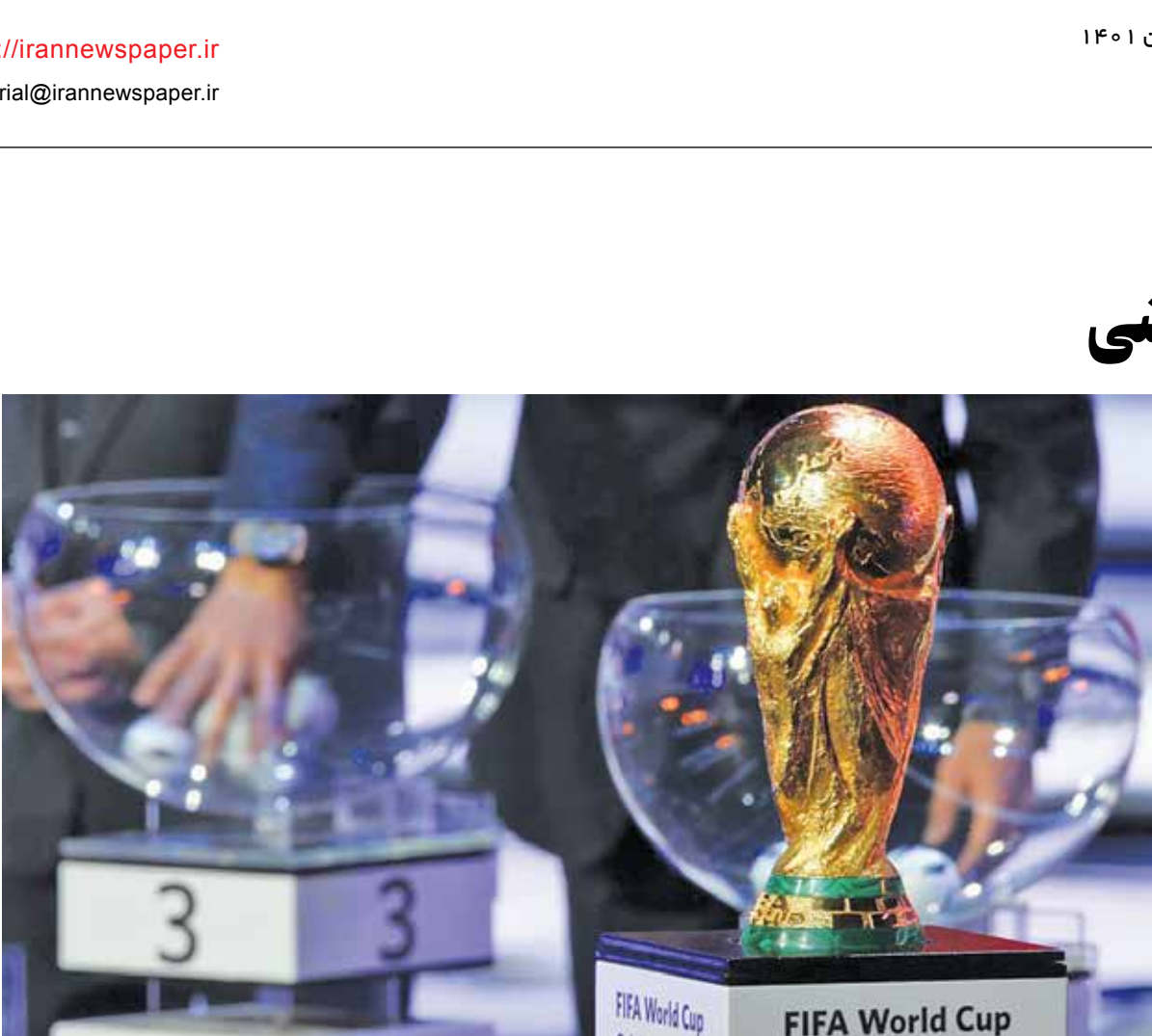
حال عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی از سوی دولت‌های امارات و بحرین تحت توافقنامه‌هایی موسوم به «پیمان ابراهیم» که میان این سه رژیم و ایالات متحده آمریکا بسته شد و اشتیاق برخی دیگر از دولت‌های عربی، هم نمودی از نتیجه کارکرد این چالش‌ها درون امت واحده بوده است و هم تهدیدی عمیق و چالشی اساسی‌تر از سایر چالش‌ها به جهت ترکیبی بودن آن برای جهان اسلام است، یعنی «عادی‌سازی با رژیم صهیونیستی» که در ذات خود اشغالگر سرزمین‌های اسلامی است، به واسطه تشدید وابستگی دولت‌های عربی مذکور از یک‌سو و تضعیف اقتدار دولت‌های مسلمان تحت حمله تروریسم ساخته‌شده به دست غرب، ترکیبی خطرناک در برابر جهان اسلام خواهد بود. چه آنکه تبعات نفوذ و حتی سیطره صهیونیست‌ها – به عنوان مهم‌ترین دشمن مشترک جهان اسلام – در مناسبات سیاسی، اقتصادی، امنیتی و نظامی دولت‌های عربی، نتیجه‌ای جز تعمیق بحران نخواهد داشت.

بحرین، امارات، سعودی و خیانت

در دهه گذشته و پس از تحولات گسترده در جنبش بیداری اسلامی و عدم توفیق مؤثر آن به واسطه خطاهای راهبردی سران این نهضت در کشورهای مختلف، در سوی دیگر، منطقه شاهد تشدید وابستگی برخی دولت‌های مسلمان تحت تأثیر چالش «جهانی‌شدن» شد که اتفاقاً بر مسأله اشغال نیز تأثیر مستقیم گذاشته است؛ به این معنا که وابستگی این دولت‌ها در نتیجه

- یکشنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۱
- سال بیست و هشتم
- شماره ۷۸۷۶

- دانشگاه علامه طباطبائی
- موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
- موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی

روایت رسمی حاکمیت فهم کند یا با آن موافق باشد یا خیر، در اینجا چندان موضوعیتی ندارد. بلکه مهم آن است که به هر حال در گذر زمان و بتدریج طرحواره‌هایی شکل گرفته و این طرحواره‌ها زنده هستند و می‌توانند در جامعه کارکرد داشته باشند. احتمالاً هیچ‌کس این گونه فکر نمی‌کند که از بین این سه کشور همگروه، هرکدام که پیروز رقابت‌های

ورزشی شود، از نظر سیاسی هم بر آن کشور دیگر غلبه دارد؛ این نتیجه منطقی است که البته درست هم می‌نماید. اما به نظر می‌رسد که تعیین نسبی طرحواره‌های تقابلی گفتمانی میان این سه کشور در کنار پیشینه روابط میان دولت‌های آنها از گذشته تاکنون، به شور و هیجان روپارویی ورزشی بین آنها دیگر در تحلیل مسائل سیاسی نوعی سیاست‌زدگی

- دانشگاه علامه طباطبائی
- موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
- موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی

تأملی در نتیجه قرعه‌کشی جام جهانی ۲۰۲۲ و نکته‌های آن

طر حواره سیاسی یک رویداد ورزشی

وجود دارد که بر مبنای آن، هرگونه اتفاقی که به نوعی بتواند به جمهوری اسلامی آسیب بزند، مایه خرسندی مخالفان رادیکال خواهد بود؛ اما این نوع نگاه نه تنها در روپارویی ورزشی میان این سه کشور وجود ندارد، بلکه حتی پیروزی بر آمریکا و انگلیس به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم نوعی حس غرور را در ایرانیان زنده خواهد کرد. تقابل گفتمانی که در عرصه سیاسی میان دولت‌ها شکل گرفته، در عرصه ورزش و ابزار احساسات اجتماعی پیرامون رویدادهای آن به‌طور نامحسوس خود را نشان می‌دهد. شکست یا پیروزی تیم‌های فوتبال هرکدام از این سه کشور تفاوت‌چندانی در عرصه مسائل سیاسی میان دولت‌های آنها به وجود نخواهد آورد؛ اما نتیجه این دیدارها بر ملت‌ها و بویژه ملت ایران تأثیر خواهد گذاشت. اگر تصور کنیم که تیم ایران بر تیم‌های دو کشور دیگر پیروز می‌شود، آنگاه بازتاب‌های بین‌المللی این اتفاق تنها به مخایره تک اتفاق ورزشی محدود نخواهد بود، بلکه جنبه‌های سیاسی نیز پررنگ می‌شوند و این نشان‌دهنده آن است که گفتمان سیاسی نظام سیاسی ایران توانسته در عرصه بین‌الملل نیز نفوذ داشته باشد. نمی‌توان از کنار طرحواره‌های سیاسی گفتمانی که در عقبه واکنش‌ها به همگروه شدن این سه کشور وجود داشته و پویا هستند، بی‌تفاوت گذشت. این طرحواره‌ها به هر حال وجود دارند و در بزنگاه‌های اجتماعی خود را نشان می‌دهند و حتی نقش آفرینی می‌کنند. این طرحواره‌ها به هر حال بخشی از هویت انسان ایرانی امروز را شکل داده‌اند و این نشان‌دهنده آن است که گفتمان سیاسی نظام اما وجود آنها قابل انکار نیست.

در آمدی بر عادی‌سازی روابط سران برخی کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی

تسری ناامنی به کشورهای حاشیه خلیج فارس

مصطفی عیوضی
دبیر سرویس سیاسی

محصول بذری است که همان دهه‌ها پیش از سوی دولت استعمارگر انگلیس در میان مسلمانان کاشته شده است. غفلت دولت‌های مسلمان وقت از معارف دینی، جهل و دست‌نشانذگی حاکمان و خاندان‌ها بر مصالح مسلمانان و ریشه دواندن درخت خیبت افتراق میان جوامع مسلمان بواسطه نفوذ استعمارگران، محصولی جز ناامنی و از بین رفتن سرمایه مسلمانان نخواهد داشت و راه حل آن جزیا مبارزه و از بین بردن دولت غاصب صهیونیستی و قطع ریشه وابستگی به استعمارگران نخواهد بود.

نتیجه‌گیری

عادی‌سازی را باید مولود دو چالش معاصر جهان اسلام – اشغال و جهانی‌سازی- برشمرد. از سوی دیگر، پیوند این دولت‌ها با دولت آمریکا در موضوع مبارزه با تروریسم (برای مثال سفر دونالد ترامپ رئیس‌جمهور وقت آمریکا به عربستان سعودی و تشکیل ائتلاف سه گانه با حضور ژنرال الیسیسی رئیس‌جمهور نظامی مصر، رقم خورد) می‌تواند حتی عنصر تروریسم را از جنبه‌ای دیگر در این موضوع پررنگ نماید. به این معنا که این دولت‌ها اساساً ضمن پذیرش خفت اشغال و خیانت به آرمان فلسطین که نتیجه استحاله آنها به علت وابستگی اقتصادی، نظامی و سیاسی بوده است، حالا با خود اشغالگران هم پیمان شده‌اند و این هم‌پیمانی نتیجه‌ای جز تأمین اهداف جهان استکبار و از بین رفتن سرمایه‌های مسلمین نخواهد داشت.

از سوی دیگر این چالش، هم محصول دو چالش مذکور است و هم تشدید کننده آنها؛ به این معنا که در صورت وقوع جنگ نظامی میان رژیم صهیونیستی و یکی از دولت‌های مسلمان، دولت‌هایی که دست به عادی‌سازی روابط زده‌اند، یا در ائتلاف با صهیونیست‌ها خواهند بود یا خوشبینانه، موضعی بی‌طرف خواهند داشت. کما اینکه در چالش‌های دهه‌های گذشته میان ایران و این رژیم، این دولت‌های وابسته ثابت کرده‌اند که همواره منافع استکبار را تأمین می‌کنند. نظیر آنچه در مذاکرات هسته‌ای میان ایران و دولت‌های غربی رخ داد و نشان داد که مواضع دولت‌هایی چون امارات، بحرین، عربستان سعودی و مصر با مواضع اسرائیل و آمریکا، همسویی و هماهنگی دارد. از سوی دیگر، همکاری امنیتی این رژیم‌ها با دولت‌های استکباری علیه ملت‌های مسلمان مستقل همچون ایران نیز یکی دیگر از چالش‌های عادی‌سازی خواهد بود.

در آخر اینکه، روشن است عادی‌سازی روابط در بهترین حالت از سطح روابط رژیم صهیونیستی با دولت‌ها فراتر نخواهد رفت و به سطح ملت‌ها نخواهد رسید. چنانچه اعتراضات مردمی واکنش‌ها در فضای مجازی، واکنش شهروندان اماراتی و بحرینی به حضور صهیونیست‌ها در خاک این کشورها و ابزار نفرت نسبت به عادی‌سازی، دلیل بر آن است که به‌صورت ذاتی، مسلمانان و آحاد جهان اسلام با موجودیت رژیم صهیونیستی سرسازگار نخواهند داشت و این تنها خاندان‌های پادشاهی وابسته درون جهان اسلام هستند که در این مسیر قدم برمی‌دارند و مطابق وعده الهی، خود با تبعات عاقبت سوز آن روبه‌رو خواهند شد، دیدار با زود اما قطعی است.

بحرین، امارات، سعودی و خیانت

در دهه گذشته و پس از تحولات گسترده در جنبش بیداری راهبردی سران این نهضت در کشورهای مختلف، در سوی دیگر، منطقه شاهد تشدید وابستگی برخی دولت‌های مسلمان تحت تأثیر چالش «جهانی‌شدن» شد که اتفاقاً بر مسأله اشغال نیز تأثیر مستقیم گذاشته است؛ به این معنا که وابستگی این دولت‌ها در نتیجه

منتشر شده است، حمایت‌ها از عربستان سعودی کم‌رنگ‌تر خواهد بود و همین امر است که موضع سعودی‌ها نسبت به ایران را با چرخش همراه کرده است. چه آن‌که تا پیش از این، ولیعهد سعودی ادعا می‌کرد که باید جنگ یمن را به داخل ایران کشاند و اخیراً اعتراف کرده است که باید با ایران سازش کرد.

علمی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران نیز در آخرین موضعگیری نسبت به سعودی‌ها با اشاره به مذاکرات جاری میان ایران و عربستان در سطح اطلاعاتی، تصریح کرد که حضور فعال و با برنامه ایران در گفت‌وگوهای دوجانبه با عربستان سعودی به میزبانی عراق، نشأت گرفته از راهبرد اصولی جمهوری اسلامی در زمینه همکاری و مودت با همسایگان بر مبنای تأمین منافع دوجانبه و منطقه‌ای است. شمخانی همچنین این نکته را خطاب به سعودی‌ها یادآور شد که نباید فراموش کنیم رژیم صهیونیستی بزرگترین دشمن جهان اسلام و جهان عرب است. مسأله‌ای که به روشنی از خاطر دولت‌های مترجع منطقه رفته است.

عبرت از تاریخ منحوس صهیونیست‌ها

پس از حمایت رسمی انگلیس از تشکیل خانه ملی برای یهودیان در سرزمین فلسطین با صدور اعلامیه بالفور، اشغال سرزمین‌های اسلامی به‌صورت رسمی آغاز شد و دولت یهودی که قریب به اتفاق شهروندانش مهاجران اروپایی بودند در قلب جهان اسلام تشکیل می‌شود. از این بردن حاکمیت مسلمانان بر خود، تجاوز به حقوق آنها و کشتار و قتل نیز هم‌زمان برای چند دهه تاکنون شکل گرفته است اما مسأله مهم آن است که دولتی زاییده استکبار در قلب جهان اسلام موجودیت کرد که علاوه بر تهدید منافع مسلمانان فلسطین، جهان اسلام را دو

نه تنها یک چالش عقیدتی، گفتمانی و دینی برشمرد بلکه ابعاد آن فارغ از وابستگی سیاسی و اقتصادی به عنوان چالش‌های جدید امنیتی و اساسی برای ملت‌های مسلمان رخ خواهد داد.

ماهی از سرمی‌گند

اینها همه در حالی اتفاق می‌افتد که وزیر خارجه عربستان سعودی اخیراً در سخنانی گفت که عادی‌سازی کامل روابط با رژیم صهیونیستی نه تنها برای این رژیم، بلکه برای همه در منطقه مهم و خوب است. فیصل بن فرحان آل سعود، وزیر خارجه عربستان در گفت‌وگو با خبرگزاری الامان توافقنامه‌های عادی‌سازی روابط منعقد شده میان کشورهای عربی و رژیم صهیونیستی را یک تحول بسیار مثبت تلقی کرد. این اظهارات از سوی مقامات رژیم سعودی چندان غریب به نظر نمی‌آید زیرا ارتباطات سرویس اطلاعاتی این رژیم و موساد بر همگان روشن است و روابط حسنه آن با حامی اول صهیونیست‌ها – آمریکا- برکسی پوشیده نیست. روشن بود که خاندان‌های حاکم در امارات و بحرین که پادشاهی و امیری خود را از بن‌ا سعودی به دست آورده‌اند، هیچ‌گاه بدون هماهنگی این رژیم دست به کاری زنده و نخواهند زد. از طرفی نزدیکی هرچه بیشتر رژیم سعودی به صهیونیست‌ها که هر دو سابقه بد اقدامات امنیتی علیه ایران دارند، بویژه آنکه اخیراً در دادگاه برون‌گروهک تروریستی حرکة النضال اسناد ارتباط تجزیه‌طلبان با سرویس سعودی افشا شد، مورد حمایت غرب است و ائتلافی جدی‌تر علیه آرمان فلسطین، استقلال دولت‌های اسلامی و در نهایت غارت جهان اسلام قلمداد می‌شود. اگرچه مطابق آنچه در سند استراتژی امنیت ملی اخیر آمریکا